

Między książkami

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OPOLU

Nie samą książką biblioteka żyje

Przedwojenne pocztówki

Karty pocztowe, wymyślone ponad 150 lat temu w celu szybkiego wysłania krótkiej informacji, błyskawicznie zawojowały świat.

W Europie powstawały liczne stowarzyszenia zbieraczy, wydawano czasopisma dla filokartystów oraz organizowano ogólnokrajowe wystawy. Szał pocztówkowy ogarnął również Śląsk. Dzięki miłośnikom przeszłości i kolekcjonerom, miliony przedwojennych pocztówek przetrwało do naszych czasów i dziś cieszą oko.

W minionym roku zbiory specjalne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu wzbogaciły się o okazałą kolekcję przedwojennych pocztówek z województwa opolskiego. Przeglądając biblioteczne albumy wypełnione kartami pocztowymi odbywamy podróż po wsiach i miasteczkach Opolszczyzny. Gdy podziwiamy prezentowane na nich obiekty i pomniki kultury materialnej, nierzadko ogarnia nas smutek, ponieważ niektóre z nich nie przetrwały wojennej zawieruchy. Jednocześnie, przyglądając się budowlom, które wytrzymały próbę czasu, czujemy zachwyt i radość. Dla badaczy przeszłości przedwojenne karty mają nieocenioną wartość historyczną.

Najliczniejszymi zbiorami przedwojennych pocztówek w kolekcji biblioteki są karty przedstawiające Opole. Wydawane były przez miejskich wydawców, m.in. Erdmana Raabe, Maxa Kaisera, Wilhelma Kunerta czy Ferdinanda Lofftera, a także przez Ottmara Ziehera z Monachium, Bruno Scholza z Wrocławia oraz Wydawnictwo Reinicke & Rubin z Magdeburga. Od II połowy XIX wieku w Opolu przybierały nowe, okazałe budowle, które często zdobiły właśnie karty pocztowe. Podziwiamy dziś na nich eklektyczny budynek dworca kolejowego wraz ze stojącym obok renesansowym gmachem poczty. Przyglądamy się rozbudowie portu rzecznego w Opolu, gmachowi Rejencji Górnośląskiej (wybudowanemu w duchu Neues Bauhaus), rozwijającej się i tętniącej życiem, dzisiejszej ulicy Krakowskiej. Zainteresowanie wzbudzają pocztówki przedstawiające dzisiejszy plac

Daszyńskiego. Dzięki kilkunastu ujęciom, plac pokazany jest z wielu perspektyw, przez co zobaczyć możemy jego dokładne otoczenie (m.in. gmach banku przy ulicy Damrota czy kamienice przy ulicy Kołłątaja). Kilkanaście najstarszych pocztówek z tej kolekcji wysłanych zostało pod koniec XIX i na początku XX wieku. Awersy tych kart przykuwają uwagę, ponieważ utrwalone na nich budynki rejencji wraz z pomnikiem cesarza Wilhelma I (na dzisiejszym placu Wolności) oraz Zamek Piastowski, czyli budowle, które nie dotrwały do naszych czasów.

Przeglądając pocztówki znajdujące się w zbiorach biblioteki możemy odbyć ekscytującą podróż po przedwojennych wsiach województwa opolskiego. Dzięki zeszlórocznemu zakupowi kolekcja biblioteki wzbogaciła się o panoramy i widoki licznych miejscowości powiatów opolskiego, głubczyckiego, kluczborskiego, krapkowskiego czy namysłowskiego. Dwie najstarsze z kart pocztowych zostały wysłane w 1907 roku. Pierwsza, nadana w Kluczborku, przedstawia „Gospodę pod wypożyczniem” w Ligocie Dolnej. Druga to trójwidokowa pocztówka z Dańca, na której zobaczyć możemy przedwojenną gospodę Alberta Kalischa, sklep Bannerta oraz szkołę katolicką. Karty pocztowe mniejszych

Pocztówki, które znajdują się w zbiorach WBP to nie tylko ikonograficzne świadectwo życia lokalnej społeczności w minionej epoce

miejscowości i wsi najczęściej zdobi kilka fotografii (zwykle trzy lub cztery), na których uwieczniano najważniejsze budynki, jakimi były zwykle szkoła, pałac, kościół, sklep i karczma. Szczególnego uroku tym starym fotografiom nadawały grupki mieszkańców, chętnie pozujących do zdjęć przed swymi domami. Dziś z dużym zainteresowaniem przyglądamy się ich strojom oraz... rowerom, które na początku XX w. świadczyły o wysokim statusie materialnym.

Kolekcja biblioteki wzbogaciła się też o tzw. grusy - dziś jedne z najcenniejszych kart w kolekcjach filokartystów. To kolorowe pocztówki, wykonane metodą litografii, techniką druku płaskiego, wynalezioną przez niedoszłego prawnika i aktora, Aloisa Senefeldera, który szukał możliwości szybkiego powielenia swoich tekstów dramatycznych. Przypadkowo odkrył on właściwość kamienia wapiennego, który po zmoczeniu wodą nie przyjmuje farby drukarskiej, natomiast reaguje odwrotnie, gdy pokryty jest tłustą substancją. Kiedy Senefelder na gładko wypolerowany kamień naniósł farbą rysunek, to po zwilżeniu kamienia wodą, naniesiona wałkiem farba drukarska przylgnęła tylko do miejsc wcześniej pomalowanych. Następnie nałożony na kamień papier poddawał naciskowi i tak otrzymał pierwszą odbitkę. Po wielu próbach doskonalących nową technikę graficzną, Senefelder uzyskał prawo pierwszeństwa oraz przywilej tworzenia litografii. Założył w Monachium instytut litograficzny w celu ulepszenia techniki. Nowa metoda druku w szybkim tempie podbiła Europę. Pracownie litograficzne powstały nie tylko w Niemczech, ale i we Francji czy Hiszpanii. Prostota warsztatu oraz piękny, malarski efekt litografii sprawiły, że technika ta pod koniec XIX wieku z powodzeniem wykorzystana została do druku kolorowych kart pocztowych. Pocztówki te zawierały dodatkowo napis „Gruss aus” (czyli „pozdrawienie z...”). Nowe pocztówki litograficzne w zbiorach biblioteki przedstawiają m.in. Kędzierzyn-Koźle, Głogówek, Mosznę, Kietrz i Opole. Najstarsza z nich, na której podziwiać można panoramę Głubczyc, wysłana została 15 lipca 1896 do Raciborza.

Pocztówki, które znajdują się w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, stanowią ważny i ciekawy materiał źródłowy, nie tylko ikonograficzne świadectwo życia lokalnej społeczności w minionej epoce, ale i - chyba jeszcze nie w pełni docenione - źródło wiedzy o szeroko rozumianej kulturze dawnych czasów. Zachęcamy do odwiedzenia biblioteki oraz do zajrzenia na stronę www.obc.opole.pl, gdzie prezentujemy najstarsze pocztówkowe zbiory. ©

W zdrowym ciele zdrowy duch

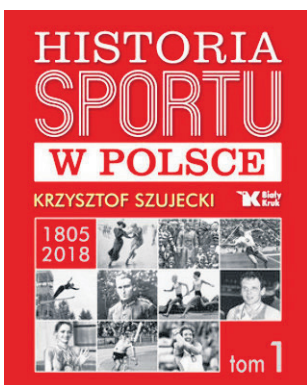
Z wypożyczalni

Jak mówi łacińska sentencja, ruch i aktywność fizyczna to podstawa udanego życia. Przygotowaliśmy kilka propozycji dla miłośników sportu i czynnego spędzania czasu wolnego.

Jak dobrze kupić rower? Co kolarz robi zimą? I najważniejsze: jak zostać mistrzem? Odpowiedzi na te i inne pytania znajdziemy w książce **Mai Włoszczowskiej „Rowerem na szczyt: trenuj z Majką”**.

Mistrzyni świata i dwukrotna wicemistrzyni olimpijska w kolarstwie górskim, zabiera Czytelnika w świat profesjonalnego sportu; opowiada o sprężeniu, treningach, diecie, regeneracji, o zwycięstwach i porażkach, dyscyplinach rowerowych, a także dzieli się anegdotami z życia i kariery zawodniczej. Publikację wzbogacają zdjęcia i infografiki, pokazujące m.in., z czego składa się rower, jak wygląda trasa wyścigu olimpijskiego, czy jakie mięśnie pracują w ciele kolarza.

„Otylia: moja historia” to opowieść o Otylii Jędrzejczak – jednej z najbardziej utytułowanych – obok Ireny Szewińskiej,

Justyny Kowalczyk i Anity Włodarczyk – polskich zawodniczek. Słynna pływaczka dzieli się swoimi przeżyciami, miłością do sportu; opowiada,

jak radzić sobie z przeciwnościami losu i... wygrywać. Książkę wzbogacają fragmenty skrupulatnie prowadzonych pamiętników, listy do zmarłego

brata oraz własne próbkę poetyckie autorki.

Kolejną pozycją to **„Historia sportu w Polsce 1805-2018” Krzysztofa Szujewskiego**. Autor przedstawia poszczególne dyscypliny oraz zręby organizacji i towarzystw sportowych, począwszy od XIX wieku do czasów współczesnych. Opisuje fakty i najważniejsze wydarzenia, wżłoty i dramaty, rozwój klubów, a także koleje losu wielu wybitnych sportowców po zakończeniu kariery. Uzupełnieniem tekstu jest aż 280 ilustracji, w większości całkowicie unikatowych.

Ostatnią z polecanych publikacji jest **„Krótka piłka: bez dyplomacji o reprezentacji, mistrzostwach, Lewandowskim” Mateusza Borka i Cezarego Kowalskiego**. Autorzy - komentator i dziennikarz sportowy - przedstawiają kulisy polskiego futbolu, historię mundialów, okoliczności transferów piłkarzy czy prowadzenie naszej kadry przez Adama Nawalkę. Relacja spisana jest w formie rozmowy dwóch reporterów, zawiera wiele anegdot i ciekawostek. Dodatkowo do treści jest wywiad z Robertem Lewandowskim.

©P

Strefa Gier Retro - w WBP wystawa interaktywna

Atrakcja

Studenci kierunku Game Studies Uniwersytetu Opolskiego we współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. E. Smółki w Opolu w ostatnią sobotę ferii otworzyli Strefę Gier Retro.

Mieści się ona w czytelni internetowej WBP przy ul. Piastowskiej 18. Interaktywna wystawa pozwala sentymalnie przenieść się w czasie, aż do ośmiobitowej prehistorii. Na odwiedzających czekają między

Strefa Gier Retro to sentymalna podróż w czasie

innymi Nintendo NES, SNES, Super Game Boy, Pegasus, Sega Megadrive, PlayStation, Xbox, komputery z lat 90. i inne niespodzianki. A wszystko to sprawne i gotowe do gry!

W marcu Strefa będzie czynna dwukrotnie: 7.03 - Gry wyścigowe (w ramach wydarzenia SimRacing. Linia startu - Teoria oraz praktyka, organizowanego przez Game Studies UO oraz Kimbex Racing Team); 14.03 - Gry RPG (w ramach Dnia Grania w RPG i Planszówki, organizowanego przez Opolski Klub Fantasy Fenix). Zapraszamy! ©P

W SKRÓCIE

Wystawa Portrety mężczyzn

5 marca WBP zaprasza na wernisaż wystawy prezentującej portrety eleganckich mężczyzn, utrwalaonych na fotografiach z lat 1860-1910. Bohaterowie fotografii przedstawieni zostali w sytuacjach codziennych, gdy oddawali się „męskiemu rozrywkom”, ale też w sytuacjach oficjalnych, np. w mundurach, czy na ślubnym kobiercu. Wieczór uświetni występ słowno-muzyczny - spotkanie z twórcami Jackiem Sojanem (z Krakowa), Małgorzatą Hrycaj (ze Szczecina) oraz opolanami Tomaszem Sawickim i Dagmarą Gałęczką, którzy zabrają uczestników spotkania w świat miłości i liryki. ©P

Zaproszenie Spotkanie z Michałem Milczarkiem

Na początku była mapa. Jej kolory, linie, wzory intrygowały i nęciły. Można było przez nią zobaczyć daleki świat. Czytając ją jak najwspanialszą przygodową książkę. Potem były podróże wyobrażone, wytyczanie nowych szlaków długopisem w atlasie. W końcu Michał Milczarek spał w plecaku i wyruszył w drogę. „Donikąd. Podróż na skraj Rosji” to opowieść o wyprawach na Kamczatkę, Kołymę, do Wokuty, Ewenkii, Norylska. To obsesyjna wędrówka na wschód przez śnieg, kości i pustą przestrzeń w poszukiwaniu kresu mapy i kresu rzeczywistości. Spotkanie - w ramach projektu „Sputnik nad Opolem” - 27 marca. ©P

Współpraca Pora na Pauzę!

Wydawnictwo Pauza podpisało umowę z WBP i dzięki uprzejmości właścicielki wydawnictwa, pani Anity Musioł, nasi czytelnicy będą na bieżąco z nowościami Pauzy. Tytuły i krótkie recenzje zamieścimy w zakładce Wydawnictwo Pauza na stronie <https://wbp.opole.pl>. Książki już czekają w wypożyczalni na regale z wolnym dostępem do półek. Tytuły Pauzy można także „konsumować” w wersji elektronicznej na Legimi. Zachęcamy! Pauza powstała jesienią 2017 roku na Saskiej Kępie w Warszawie. Czytelnicy w Pauzie znajdują znane i nagrażane książki z całego świata, ale też mocne debiuty literackie. <https://wydawnictwopauza.pl> ©P

Wydarzenie

20. Wiosna Austriacka

Od marca do maja potrwa jubileuszowa 20. Wiosna Austriacka. Pod patronatem honorowym: marszałka województwa opolskiego Andrzeja Buły, ambasadora Republiki Austrii w Polsce dr. Wernera Almhofera i konsula honorowego Republiki Austrii we Wrocławiu dr. Edwarda Wosiewicza. Program marcowych imprez można znaleźć w Kalendarium, a także na stronie: <http://www.ba.wbp.opole.pl/wa.html> ©P

KALENDARIUM NA MARZEC

2 marca, 12.00
Prelekcja „Austria bliżej” (20. Wiosna Austriacka). Wstęp wolny, zgłoszenia tel.: 77 47 47 085, Biblioteka Austriacka, pl. Piłsudskiego 5.

3 marca, 15.30
I etap XXIII ogólnopolskiego konkursu wiedzy „Austria - kraj i mieszkańcy” (20. Wiosna Austriacka). Zgłoszenia do 28.02, tel. 77 47 47 085, Biblioteka Austriacka, pl. Piłsudskiego 5.

5 marca, 16.30
Spotkanie z cyklu: „Muzyka w Klubowym Fotelu” - muzyka na ekranie. Katarzyna Groniec - „ZOO z piosenkami Agnieszki Osieckiej”, Biblioteka Muzyczna, Rynek 1.

5 marca, 17.00
Wernisaż wystawy „Portret eleganckiego mężczyzny 1860-1910” - fotografie z kolekcji Bogusława Szybrowskiego. Wernisażowi towarzyszyć będzie spotkanie „Liryka z muzyką i uśmiechem” - poeta Jacek Sojan, poetka Małgorzata Hrycaj, minirel Tomasz Sawicki, skrzypaczka Dagmara Gałęczka, czytelnia, Galeria „Schody”, ul. Piastowska 18 (ekspozycja do 31.03).

6 marca, 16.15-17.15
Joga z Żanetą (prosimy o zabranie mat), Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34. Biblioteka nie odpowiada za zmiany w programie.

7 marca, 12.00-15.00
Otwarta Strefa Gier Retro, czytelnia internetowa, ul. Piastowska 18.

7 marca, 14.00-17.00
„Simracing - Linia startu” (org. Koło Naukowe Games Studies UO), sala narad, pałac, ul. Piastowska 20.

11 marca, 18.00
Wernisaż wystawy „Światłość” - fotografie Mirosława Mokrzyckiego, Galeria WuBePe (ekspozycja do 31.03).

12 marca, 17.00
„Muzyka w Galerii, czyli Galeria Muzyki”, koncert uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. F. Chopina w Opolu, Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20.

13 marca, 16.15-17.15
Joga z Żanetą (prosimy o zabranie mat), Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34. Biblioteka nie odpowiada za zmiany w programie.

14 marca, 11.00-17.00
Dzień Grania w gry RPG i planszówki, (org.: OKF Fenix), pałac, ul. Piastowska 20.

14 marca, 11.00-12.00
„Carcassonne - o tym jak średniowieczne miasto zainspirowało niemieckiego twórcę gier planszowych” - wykład Dominiki Gorgosz o historii gry. Dla fanów (i nie tylko) gier planszowych, pałac, ul. Piastowska 20.

14 marca, 12.00-15.00
Otwarta Strefa Gier Retro, czytelnia internetowa, ul. Piastowska 18.

14 marca, 12.00-14.00
Calling for Graffiti Crew Workshop / Part 1 (English only), Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34 (szczegóły: <https://bibliotekaobcojezyczna.wordpress.com/>).

16-20 marca
Tydzień Języka Francuskiego i Krajów Frankofońskich 2020 (cykl imprez), Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34.

18 marca, 17.00
Spotkanie Stowarzyszenia Opolscy Genealogi, sala narad, pałac, ul. Piastowska 20.

19 marca, 16.30
Spotkanie z cyklu: „Muzyka w Klubowym Fotelu” - muzyka na ekranie. Z serii Legendy Muzyki: Tina Turner - „Biography” (filmowa opowieść o najbardziej dynamicznej wokalistce w historii muzyki), Biblioteka Muzyczna, Rynek 1.

19 marca, 18.00
Spotkanie z Wojciechem Ossolińskim (Nauczycielski Klub Literacki), zatytułowane: „i...” i nie tylko, sala narad, pałac, ul. Piastowska 20.

20 marca, 13.30
Ludwig van Beethoven - życie i twórczość wielkiego kompozytora na podstawie książki Lene Mayer-Skumanz - spotkanie dla dzieci w ramach DKK (20. Wiosna Austriacka), Biblioteka Austriacka, pl. Piłsudskiego 5.

20 marca, 16.15-17.15
Joga z Żanetą (prosimy o zabranie mat), Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34. Biblioteka nie odpowiada za zmiany w programie.

20 marca, 17.00
„Z duszą na ramieniu”, spotkanie z Urszulą Ziółkowską, oprawa muzyczna: Michał Ziółkowski, wiersze czytają: Elżbieta Żłobicka, Urszula Ziółkowska, Maciej Ptak („Mój Duch Przyjazny”), Galeria WuBePe, Piastowska 20.

24 marca, 18.00-20.00
Koncert Trio Guschlbauer-Blachuta, wystąpią: Veronika Blachuta - flet / Marilies Guschlbauer - wiolonczela / Nikolaus Guschlbauer - fortepian. W programie: J. Haydn, P. Gaubert, H. Villa-Lobos, V. Ullmann, O. Madas, C.M.v. Weber (20. Wiosna Austriacka), FO, ul. Krakowska 24 (darmowe wejściówki od 2.03 w Bibliotece Austriackiej, pl. Piłsudskiego 5, tel. 77 47 47 085).

26 marca, 16.30
Spotkanie z cyklu: „Muzyka w Klubowym Fotelu” - muzyka na ekranie. Wolfgang Amadeusz Mozart - „Czarodziejski flet” - opera w 2 aktach, Biblioteka Muzyczna, Rynek 1.

27 marca, 16.15-17.15
Joga z Żanetą (prosimy o zabranie mat), Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34. Biblioteka nie odpowiada za zmiany w programie.

27 marca, 18.00
Spotkanie z Michałem Milczarkiem, promocja książki „Donikąd”, prowadzenie Agnieszka Zientarska, sala narad, pałac, Piastowska 20.

2-30 marca
Wystawa „Śladami Chopina” - z okazji przypadającej w 2020 r. 210. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina, Mała Galeria, ul. Piastowska 18.